

Motion till riksdagen 2005/06:Sf389

av **Sven Brus m.fl. (kd)**

Mångfaldspolitik

Motionen delad mellan flera utskott

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
3	Inledning	6
4	Sverige – vårt land i mångfald	7
4.1	Från en havererad integrationspolitik till en politik för mångfald	8
5	Språk och utbildning – en stabil grund för livet	9
5.1	Flexibel och individanpassad svenskundervisning	9
5.2	Satsa på svenskundervisning med praktik- och lärlingsplats.....	9
5.3	Vuxenutbildningen har blivit en ”förvaringsplats”.....	10
5.4	Förbättra valideringssystemet.....	10
5.5	Satsa på tvåspråkighet – förbättra modersmålsundervisningen	11
5.6	Inför ett mentorssystem.....	12
5.7	Ett ”kontrakt” mellan föräldrar och skola.....	12
6	Arbetets betydelse – att få makt över sitt liv	12
6.1	Tillgång till arbetsmarknaden snabbt	13
6.2	Inför jobbguiden och ”nystartsjobb”	14
6.3	Ta till vara invandrarkvinnornas kompetens	14
6.4	Utred varför ungdomar med utländsk bakgrund står utanför arbetsmarknaden	15
7	Företagande och entreprenörskap – grunden för arbete, tillväxt och välfärd	15
8	Mångfald och inte enfald i rättssamhället	16
8.1	Bekämpa diskriminering i arbetslivet.....	16
8.1.1	Förstärk kunskapen om och tillämpningen av diskrimineringslagstiftningen.....	17
8.1.2	Rättshjälp och höjt skadestånd vid diskriminering i arbetslivet.....	17
8.1.3	Etnisk mångfald i arbetslivet – staten skall vara förebild.....	18
8.1.4	Avkodifiera ansökningshandlingar.....	18
8.2	Diskriminerande bemötande vid svenska myndigheter.....	19
8.3	Rättighetsombudsmannen – en ombudsman för alla	19

Fel! Okänt namn på

8.3.1	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering – motor i opinionsbildning	20
8.4	Ökad mångfald inom rättsväsendet.....	20
8.5	Rasistiska och nazistiska organisationer.....	20
8.6	Indraget serveringstillstånd för krogar som diskriminerar	21
9	Systemfel i introduktionen av flyktingar	21
9.1	Sluta ”möblera” med människor – inför utvecklingspeng	21
9.2	Skapa ett mänskligt möte.....	22
10	Förorter i storstäderna – en växande kraft	23
10.1	Fler bostäder och blandad bebyggelse	23
10.2	Alla skall bo i en trygg och attraktiv bostadsmiljö	23
11	Flickor och pojkar som riskerar hedersrelaterat våld.....	24
12	Att åldras med värdighet – äldre invandrare i Sverige.....	25
13	Medborgarskap och inflytande	25
13.1	Medborgarskapets innehåll måste tydliggöras.....	25
13.1.1	En medborgarbok till varje svensk medborgare	25
13.2	Återkalla medborgarskapet vid mutor/bestickning	26
13.3	Ökat inflytande för personer med utländsk bakgrund.....	27
14	Kulturkrock eller kulturbefruktning?.....	27
14.1	Inrätta ett interkulturellt råd.....	27
14.2	Förändra Sverige bilden.....	27
15	Avskaffa integrationsindustrin!	28
15.1	Utmönstra integrationsbegreppet.....	28
15.2	Diskrimineringsminister i stället för integrationsminister	28
15.3	Avveckla Integrationsverket.....	29

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utgångspunkterna för en ny mångfaldspolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en flexibel och individanpassad svenskundervisning.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kombinera svenskundervisning med praktik-/lärlingsplats eller arbete.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om yrkesspecifik språkundervisning.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vuxenutbildningen.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra valideringssystemet.¹
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa rätten till modersmålsundervisning under hela skoltiden och en skyldighet för kommunen att erbjuda undervisning om det finns minst tre elever som är berättigade till sådan.¹
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett mentorssystem.¹
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att upprätta ett slags ”kontrakt” mellan skola och föräldrar.¹
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av snabb tillgång till arbetsmarknaden samt att undanröja hinder för asylsökande att arbeta.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en inventering av invandrarkvinnornas specifika kompetens.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda orsakerna till att ungdomar med utländsk bakgrund i högre grad är arbetslösa än andra ungdomar.²
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att förbättra småföretagarvillkoren ur ett mångfaldsperspektiv.³
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om etableringskonto och fonder för företagsstart.⁴
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förstärka kunskaperna om diskrimineringslagstiftningen.²
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rättshjälp vid tvister avseende diskriminering i arbetslivet samt höjt skadestånd vid diskriminering i arbetslivet.²
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om preciserade mål avseende upprättandet av handlingsplaner för etnisk mångfald bland myndigheterna.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stat och kommun bör införa avkodifiering av ansökningshandlingar.²

Fel! Okänt namn på

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vidta åtgärder med anledning av diskriminerande bemötande vid svenska myndigheter.
20. Riksdagen beslutar att Ombudsmannen mot etnisk diskriminering ges särskilt ansvar för opinionsbildning mot diskriminering, främlingsfientlighet och rasism, i enlighet med vad som anförs i motionen.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rättsväsendet aktivt bör arbeta för att rekrytera personer med invandrar- och minoritetsbakgrund till utbildning och anställning inom polisen, domstolsväsendet och kriminalvården.⁵
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att frågan kring hur man hanterar hatbrott och rasistiska brott ingår i polisutbildningen.⁵
23. Riksdagen beslutar att systemet med förhandlingar och avtal med kommuner avseende flyktingar avskaffas till förmån för att en ”utvecklingspeng” införs, i enlighet med vad som anförs i motionen.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om introduktionsmöten i kommunen för nyinflyttade och rekrytering av frivilliga kontaktfamiljer och flyktingguider för nyanlända.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bostadssegregering och blandade upplåtelse- och bebyggelseformer.⁶
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att flytta myndigheter, institutioner och kommunal verksamhet till mångetniska områden.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att brottsförebyggande åtgärder skall uppmärksammas i stadsplaneringen.⁶
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till kvinnojourernas arbete, särskilt mot bakgrund av deras kunskap och erfarenhet av hedersrelaterat våld.⁷
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äldre invandrare i det svenska samhället.⁷
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införandet av en medborgarbok och att en ceremoni för överlämnandet genomförs.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återkalla medborgarskap som erhållits genom mutor eller bestickning.⁸
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta ett interkulturellt råd.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förändra Sverige bilden genom att synliggöra minoriteternas roll i den svenska historien och det nutida samhället i historie-, litteratur- och samhällsundervisningen.¹
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avveckla ”integrationsindustrin”.

Fel! Okänt namn på

35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att utmönstra integrationsbegreppet.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en diskrimineringsminister i stället för en integrationsminister.⁸
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att avveckla Integrationsverket samt att Migrationsverket ges ansvar för informationsfrågor till invandrare och flyktingar.

¹ Yrkandena 2–9 och 33 hänvisade till UbU.

² Yrkandena 11–12, 15–16 och 18 hänvisade till AU.

³ Yrkande 13 hänvisat till NU.

⁴ Yrkande 14 hänvisat till SkU.

⁵ Yrkandena 21 och 22 hänvisade till JuU.

⁶ Yrkandena 25 och 27 hänvisade till BoU.

⁷ Yrkandena 28 och 29 hänvisade till SoU.

⁸ Yrkandena 31 och 36 hänvisade till KU.

Fel! Okänt namn på

3 Inledning

För två år sedan skrev regeringen i sin budgetproposition: ”Mycket pekar på att utvecklingen går åt rätt håll, en ljusning på arbetsmarknaden kan skönjas för utrikes födda, en effektivare lagstiftning mot diskriminering har trätt i kraft etc.” Att beskrivningen då liksom nu saknar verklighetsförankring torde stå klart för de flesta. Om man läser olika statistikrapporter samt budgetpropositionen finner man siffror som skrämmer. Där framgår det bl.a. att mellan 35 och 42 % av de utlandsfödda saknar sysselsättning, knappt 40 % av flyktingarna är självförsörjande efter fyra år, endast 60 % av de utlandsfödda akademikerna har ett arbete som motsvarar deras utbildningsnivå jämfört med 80 % av de svenskfödda och antalet anmälningar gällande diskriminering har ökat dramatiskt under de senaste åren. Bakom siffrorna döljer sig människor som många gånger förlorat hoppet om en bättre framtid.

Socialdemokraternas politik för att möta dessa utmaningar har efter elva regeringsår kommit till vägs ände. Riksrevisionens styrelse har i en granskning¹ underkänt målen och utgångspunkterna för regeringens integrationspolitik. I årets budgetproposition har den socialdemokratiska regeringen därför tvingats erkänna sitt misslyckande och förtydliga sina målsättningar. I ett desperat försök att visa på handlingskraft har man på sedvanligt manér tillsatt en utredning som skall se över nuvarande integrationspolitik. Betänkandet skall överlämnas om två år! Detta efter att man i elva år valt att låtsas som om integrationspolitiken varit lyckad. Att Socialdemokraterna erkänt sitt misslyckande innebär dock inte att man *ändrar* politisk riktning. I stället försöker man lappa och laga i ett gammalt system som för länge sedan visat sig odugligt. Men främst saknar den socialdemokratiska regeringen visioner om hur framtidens utmaningar skall mötas.

I denna motion presenterar Kristdemokraterna förslag för att färre skall behöva hamna i utanförskap. Några av våra förslag är att

- avkodifiera arbetsansökningar,
- ge rättshjälp för tvister i arbetslivet,
- avskaffa ”integrationsindustrin”,
- införa svenskundervisning med praktik- eller lärlingsplats och yrkesterminologi,
- satsa på företagandet bl.a. genom en schablonbeskattning av kontantbranschen,
- bygga fler bostäder – olika upplåtelse- och bebyggelseformer,
- ge kontaktfamiljer och flyktingguider till nyanlända,
- ge indraget serveringstillstånd för krogar som diskriminerar,
- införa medborgarbok och medborgarskapsceremoni,
- återkalla medborgarskap som erhållits genom mutor/bestickning,
- ge arbete eller praktik inom 60 dagar,

¹ RiR 2005:5 Från invandrapolitik till invandrapolitik. 2005/05:RRS2 Riksrevisionens styrelses framställning om styrningen av integrationspolitiken.

- ge högre skadestånd vid diskriminering,
- införa en utvecklingspeng som följer flyktingar som fått uppehållstillstånd,
- förbjuda nazistiska och rasistiska organisationer,
- inrätta en diskrimineringsminister i stället för en integrationsminister,
- flytta ut verksamheter till mångetniska områden.

4 Sverige – vårt land i mångfald

Var femte person som bor i Sverige i dag har utländsk bakgrund. Därför måste vi bestämma oss. Vilken väg skall vi välja för att leva tillsammans i ett harmoniskt Sverige?

Vi kristdemokrater vill bejaka mångfalden. Det gör vi utifrån vår människosyn och syn på solidaritet med andra människor men också därför att vi tror att mångfaldens samhälle skapar dynamik och ekonomisk utveckling. Det är när olikheter kompletterar varandra som en bättre helhet skapas. Att bejaka mångfald är inte att blunda för att den också kan skapa konflikter. Därför måste de konflikter som uppstår hanteras med respekt för varandra och med en vilja att nå fram till samförstånd.

En kristdemokratisk vision av en lyckosam integrationspolitik kan liknas vid ett träd. Trädet har rötter åt olika håll. På samma sätt har det svenska samhället och människorna som bor här rötter i olika kulturer. Men några av rötterna har betydelse mer än andra för att ge det svenska samhället ett stabilt fäste. I grundskolans läroplan kallas den värdegrunden för västerländsk humanism och kristen tradition. Och de rötterna är densamma som det allmänskliga som finns uttryckt i exempelvis FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Alla medborgare måste bli medvetna om de gemensamma kulturella och demokratiska arven.

Rötterna förenas i en stam. Stammen uttrycker det vi alla behöver vara överens om för att samhället skall fungera. Det är vad vi kristdemokrater brukar kalla ”ett etiskt minimum”.

Med starka och vittförgrenade rötter och en stabil stam kan kronan växa vitt åt alla håll och sträcka sig högt mot skyn. Kronan får symbolisera den skapande kraft och den frihet som mångfalden av människor i vårt land representerar. Men den friheten och skaparkraften är inte möjlig utan rötterna och stammen som håller samman det vi måste vara överens om.

Många tror att mångfaldens Sverige är en vildvuxen buske utan rötter. Men frihet för individers och grupper rätt att forma sina liv, skydd för mänskliga rättigheter och människovärde fordrar respekt för demokratins rötter och skydd av den fasta stam av gemensamma normer utan vilken friheten inte är möjlig. Kristdemokraterna har en central uppgift i diskussionen om balansen mellan rötterna, stammen och kronan i det svenska samhällsträdet.

Kristdemokraterna vill bygga ett samhälle där alla behövs, alla har en uppgift och alla har samma rättigheter och skyldigheter. För en ökad delaktighet i samhället krävs dels att människor har makt över sin vardag och ges ett personligt ansvar i vardagslivet, dels att man som individ, eller tillsammans med

Fel! Okänt namn på

andra, har möjlighet att påverka samhället omkring sig. Den riktiga fattigdomen skapas om människors initiativ bromsas och möjligheter alltid ses som problem. Människors vilja och förmåga till egenförsörjning skall tas till vara bl.a. genom att skapa goda förutsättningar för arbete och företagande. På så sätt stärks människor och möjlighet till vardagsmakt. Detta är en förutsättning för att motverka utanförskap och segregation.

Medborgarperspektivet innebär en betoning av de mänskliga rättigheterna. Varje medborgare skall ha rätt att utöva sina mänskliga rättigheter, att bosätta sig var han eller hon vill, utöva sin religion, lära sina barn sitt modersmål. Medborgarna skall även ha möjlighet att inom de mänskliga rättigheternas och den svenska lagens ram organisera sig efter eget tycke genom att bilda egna sammanslutningar, starta företag, förskolor och skolor på etnisk, religiös eller idémässig grund.

Kristdemokraterna vill bygga ett samhälle där alla har gemensamma rättsnormer, tillgång till ett gemensamt språk och gemensamma mötesplatser. Det svenska kulturarvet, byggt på kristen etik och humanism och därmed en del av den västerländska kulturen, har bidragit till skapandet av vårt lands lagstiftning och rättstradition. Denna etiska grund utgör ett sammanhållande kitt för ett mångfaldens samhälle som innebär att många kulturer, religioner, livsstilar och språk lever sida vid sida och berikar varandra.

4.1 Från en havererad integrationspolitik till en politik för mångfald

Att integrationspolitiken har misslyckats bevisas av utvecklingen i vårt land; i arbetslöshetsstatistiken, i storstädernas förorter, i diskriminering och utanförskap. Den kraft och initiativförmåga som präglar de nya svenskarna kvävs av den integrationspolitik som förts i Sverige under många år.

Vi står inför en ny tid, med nya förutsättningar. Nu måste vi lämna den hittills förda integrationspolitiken. I stället krävs en ny politik, en politik för mångfald. Nedanstående figur visar skillnaden mellan dagens integrationspolitik och vår mångfaldspolitik:

Socialdemokraternas integrationspolitik	Kristdemokraternas mångfaldspolitik
Arbetslöshet	Tillväxt/entreprenörskap
Stängda gränser	Arbetskraftsinvandring
Omhändertagande	Vardagsmakt
Integrationsindustrin	Normalisering
Likriktning	Kulturell mångfald
Segregation	Naturlig integration
Diskriminering	Mänskliga rättigheter
Idémässig stagnation	Innovativt klimat
Värdenneutralitet	Gemensam värdegrund
Utanförskap/maktlöshet	Delaktighet/inflytande

5 Språk och utbildning – en stabil grund för livet

Språket ger makt och möjlighet till deltagande i den demokratiska processen. Språket öppnar möjligheter till den sociala gemenskapen och är vägen in på den svenska arbetsmarknaden. Genom språket får alla kunskap om gemensamma rättigheter, skyldigheter och möjligheter i samhället. En grundläggande förutsättning för detta är således tillgången till svenska som gemensamt språk. En god svenskundervisning är en bra investering inte enbart för den enskilde utan för samhället i stort.

5.1 Flexibel och individanpassad svenskundervisning

Svenska för invandrare är en utbildningsform som är till för att ge varje enskild invandrare en god start i Sverige. Men som utbildningen har sett ut hittills är den inte skapad för den enskilde utan för kollektivet. Alla skall gå samma kurs och lära sig lika mycket oavsett om man är analfabet eller akademiker. Det har bl.a. resulterat i att de som kommit till Sverige helt utan eller med en låg utbildning kan gå i flera år utan att klara sfi-kursen. Enligt Integrationsverkets rapport² klarar bara 20 % godkänd nivå efter ett år.

Kristdemokraterna har länge krävt och arbetat för en mer flexibel och individanpassad svenskundervisning. Vi anser att svenskundervisningen måste kunna möta individer med en rad varierande behov och kunskaper. Därför behövs det olika utbildningsnivåer. Dessutom måste det finnas en möjlighet för dem som har en akademisk bakgrund att läsa svenska som andraspråk på högskolenivå.

5.2 Satsa på svenskundervisning med praktik- och lärlingsplats

Kristdemokraterna anser att svenskundervisningen måste integreras i det vanliga skolsystemet och kombineras med praktik på arbetsplatser eller lärlingsplatser. Nuvarande ordning innebär att många hålls kvar på skolbänken i onödan. Om det syftet skall uppfyllas bör dock arbetspraktiken i första hand ske inom den bransch eller det yrke där personen tidigare arbetade.

Enligt Integrationsverket efterfrågar många med invandrarbakgrund mer yrkesspecifik språkundervisning. Denna fråga har Kristdemokraterna drivit länge. Riksdagens revisorer har föreslagit en översyn när det gäller språkutbildningen för utländsk vårdpersonal. Kristdemokraterna menar att denna översyn bör omfatta flera yrkesgrupper. Samma typ av utbildningar bör kunna

² Rapport Integration 2002.

Fel! Okänt namn på

anpassas även till lågutbildade i form av korta branschriktade kurser varvade med yrkesarbete. Varje kurs skulle innehålla svenska med yrkesterminologi. Efter avslutad kurs och en tids arbete skulle det vara möjligt att återkomma till en fortsättningskurs för att sedan eventuellt avancera inom yrket.

5.3 Vuxenutbildningen har blivit en ”förvaringsplats”

I Integrationsverkets senaste rapport talar man om dagens vuxenutbildning som en ”förvaringsplats” för invandrare. Enligt Långtidsutredningen har den svenska integrationspolitiken alltför länge varit inriktad på att ge nyanlända invandrare kompletterande utbildning i olika former. Utbildningen har haft svag koppling till individens förkunskaper och till den kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar. Åtgärderna som har satts in har utgått från en standardmall som alla tvingats följa. Denna ineffektiva utbildning har försenat inträdet på arbetsmarknaden.

Kristdemokraterna menar att det är viktigt att skapa förutsättningar för riktigt arbete, praktik- och lärlingsplatser i stället för att förvara människor i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder och utbildningar som inte leder någonvart. Att få komma ut i arbetslivet är också det som dessa studenter önskar mest.

Kristdemokraterna anser att när en person fått uppehållstillstånd skall denne erbjudas praktik, arbete eller studieplats inom 60 dagar. Krav skall ställas på alla, såväl flyktingar som svenska medborgare, vilket innebär att ersättningen reduceras om erbjudet arbete, praktikplats eller utbildning inte antas.

5.4 Förbättra valideringssystemet

Det är viktigt att skapa möjligheter för personer med utbildning från andra länder att få utbildningen värderad. I dag är det endast 26 % av flyktingarna som fått sin utbildning värderad två år efter sitt deltagande i introduktionsinsatserna (som anordnas för flyktingar). Orsakerna till detta är bl.a. att flyktingmyndighetens tjänstemän har dålig kunskap om att validering kan ske och var den kan ske. Dessvärre visar undersökningar att valideringen sedan kan ta lång tid och därför blir meningslös eftersom kunskap av arbetsgivare ofta betraktas som färskvara.

Kunskapsvalidering kan vara betydelsefullt för ett snabbt inträde på den svenska arbetsmarknaden eller för en komplettering av utbildningen. I utformandet av ett system för livslångt lärande är validering av kompetens och tillvaratagande av den kunskap som människor skaffat sig i ett annat land eller utanför utbildningssystemet ett måste. I dag har arbetssökanden med reella kunskaper utan formell utbildning ett sämre utgångsläge på arbetsmarknaden, vilket måste förändras.

Eftersom Valideringsdelegationen rent lokalmässigt är inhytt hos Centrum för flexibelt lärande (CFL) avdelning i Norrköping, hade den kunnat vara en avdelning inom CFL. Valideringsdelegationen verkar också ha haft svårigheter att åstadkomma konkreta åtgärder trots att delegationen funnits i snart ett år. Kristdemokraterna anser att Valideringsdelegationen i större omfattning måste fokusera på att uppfylla de uppsatta målen. Vi utvecklar våra tankar i motionen om vuxnas lärande.

5.5 Satsa på tvåspråkighet – förbättra modersmålsundervisningen

Tvåspråkighet hos barnen underlättar både deras och föräldrarnas möjlighet att delta i samhället. Det är lättare att på föräldrarnas modersmål föra samtal om relationer och om problem som finns mellan generationerna. De båda språken är därför huvudnyckeln till en dubbel förenlig identitet. Man kan vara sverigefinne, sverigeturk osv. Och även de barn som väljer en helsvensk identitet kommer att ha nytta av båda sina språk. Inte minst när föräldrarna åldras. Ofta tvinar kunskaperna i det sist inlärd språket, svenska, bort och bara modersmålet återstår för den åldrade. På arbetsmarknaden, exempelvis inom exportindustri, turism, undervisning och diplomati, efterfrågas också alltmer människor med goda kunskaper i olika språk. Därför understryker Kristdemokraterna vikten av modersmålsundervisning.

Kommunerna är i dag skyldiga att ordna modersmålsundervisning för alla elever som har ett annat språk än svenska som dagligt umgängesspråk hemma. Skyldigheten upphör dock om det är mindre än fem elever som är berättigade till det och som efterfrågar undervisningen. Kommunen är också enbart skyldig att ge modersmålsundervisning i sju år. Modersmålsundervisning förekommer i olika former i Sverige, men det vanligaste är att den sker utanför timplanebunden tid ungefär en timme varje vecka.

Trots tydligt reglerad skyldighet att erbjuda eleverna modersmålsundervisning är det en verksamhet som är satt på undantag i de flesta kommuner. Behöriga lärare saknas och undervisningen sker i de lokaler som för tillfället är tomma och finns att tillgå på skolan. Modersmålslärarna är som kringresande, utan delaktighet i skolornas ordinarie verksamhet. Detta har resulterat i att enbart hälften av de elever som är berättigade får modersmålsundervisning i dag. Detta trots att forskningen alltså entydigt pekar på att kunskaper i modersmålet är avgörande både för identitetsskapande och för inläring av ett nytt språk.³

Kristdemokraterna vill att elever med invandrarbakgrund skall ha rätt till modersmålsundervisning under hela skoltiden. Vi anser dessutom att kommunen skall vara skyldig att erbjuda modersmålsundervisning om det finns minst tre elever som är berättigade till sådan i stället för dagens fem elever.

³ *Fler språk – fler möjligheter*, Skolverket, 2002.

Fel! Okänt namn på

5.6 Inför ett mentorssystem

I dag är det alltför få gymnasieelever med invandrabakgrund som fortsätter till universitet och högskola. För att underlätta för dessa elever att skaffa akademisk utbildning bör högskolorna införa ett mentorssystem. Eleverna får då lära känna andra invandrare som studerar/forskar eller gått vidare till arbetslivet efter avslutade universitetsstudier. På så sätt visar man eleverna vilka möjligheter som finns om man söker sig vidare i utbildningssystemet, också om man har utländsk bakgrund. Systemen skall utformas lokalt på högskolor och universitet.

5.7 Ett ”kontrakt” mellan föräldrar och skola

Skolan är en bra mötesplats för föräldrar med olika bakgrund. För svenska föräldrar är det bra att få möta föräldrar med invandrabakgrund. För föräldrar med invandrabakgrund är det ett bra sätt att få en inblick i det mer traditionella svenska samhället och att skapa nya kontakter. Hur man skall skapa dessa möten måste utvecklas lokalt. Föräldrars engagemang i skolan måste också öka. Ett slags ”kontrakt” mellan föräldrar och skola bör utformas som ett led i detta. I kontraktet skall framgå vad som är skolans ansvar och vad som är föräldrarnas ansvar när det gäller elevens utbildning. Därmed tydliggörs skolans och föräldrarnas roller, ansvar och skyldigheter.

6 Arbetets betydelse – att få makt över sitt liv

De flesta studier och undersökningar visar att den som inte snabbt kommer ut på arbetsmarknaden ofta fastnar i långt bidragsberoende.⁴ Detta är givetvis en stor förlust för såväl den enskilde som samhället i stort. En av de absolut viktigaste politiska uppgifterna är således att arbetslösa invandrare får snabb tillgång till arbetsmarknaden och ett jobb. Detta är också något som nyanlända invandrare efterlyser i en ny undersökning⁵; möjligheterna till arbete och kontakt med svenskar.

Det är fortfarande en relativt hög arbetslöshet bland olika invandrargrupper trots att en stor andel är högutbildade. Av män födda i utlandet är 65,5 % sysselsatta jämfört med 81,3 % av männen som är födda i Sverige. Motsvarande siffra för utlandsfödda kvinnor är 57,8 % jämfört med svenskfödda kvinnor 77,7 %. För dem som nyligen anlant till Sverige är siffrorna ännu lägre. Av dem som kommit de senaste fem åren är endast 49 % av männen

⁴ Högskolan i Kalmar. Dan Olof Rooth samt Växjö universitet. Håkan Locking.

⁵ NKI-brukarundersökning. Integrationsverket. 2004.

och 31 % av kvinnorna sysselsatta på arbetsmarknaden.⁶ Invandrare som har vistats i Sverige i mer än 25 år har fortfarande i genomsnitt 15 % lägre sysselsättningsnivå jämfört med svenskfödda.⁷

Det finns givetvis flera orsaker till dessa dystra siffror: brister i arbetsmarknadspolitiken, indirekt och direkt diskriminering, dålig svenskundervisning, ett ”omhändertagandeperspektiv” och onödiga byråkratiska regler. Sammantaget är det dock den socialdemokratiska regeringens havererade integrationspolitik som bär ett stort ansvar för svårigheten för människor att försörja sig och därmed få makt över sitt liv.

6.1 Tillgång till arbetsmarknaden snabbt

Det är bedrävligt få flyktingar som har egen försörjning även fem år efter att de mottagits i en kommun. Undersökningar visar att det finns ett klart samband mellan socialbidrag som försörjning vid mottagandet i kommunen och långtidsberoende av socialbidrag flera år efter mottagningen. Tidig kontakt med svenskt arbetsliv är avgörande för att öka chanserna till jobb. Därför måste denna insats påbörjas redan vid en asylansökan, oavsett om personen ifråga får uppehållstillstånd eller ej.

För asylsökande och flyktingar är det viktigt att förenkla möjligheten att få arbetstillstånd och givetvis att korta handläggningstiderna rejält. I dag kan asylsökande arbeta endast om handläggningstiden beräknas bli längre än fyra månader. Det krävs dessutom att man ansöker om undantag från permanent uppehållstillstånd för att kunna få arbeta. Om man inte gör det och sedan får avslag på sin ansökan och överklagar kan man inte under tiden söka arbetstillstånd. Då får man inte arbeta. Det finns även de som har fått avslag på sin ansökan, men som inte kan avvisas, och som trots detta inte får arbeta. De kan således vara här i årtal utan att ha möjlighet att få försörja sig. Detta är enligt vår mening onödigt stelbenta regler och krångel. Så sent som i februari 2003 framförde DO dessutom kritik mot AMS för att arbetssökande vägrats registrering eftersom de saknade permanent uppehållstillstånd. Kristdemokraterna anser att alla onödiga regler och hinder skall undanröjas.

Att kunna språket är visserligen viktigt för att komma ut på arbetsmarknaden, men arbete kan också vara ett sätt att lära sig språket. Särskilt för dem som saknar tidigare studievana kan ett arbete där språket lockas fram i en vardagssituation vara betydligt mer effektivt än skolbänken. Vuxenutbildningen har i dag, enligt Integrationsverket, blivit en förvaringsplats som fördröjer inträdet på arbetsmarknaden. Många har redan, förutom utbildning, lång yrkeserfarenhet från hemlandet. Intervjuer visar att studerande i första hand vill ha arbete.

⁶ Rapport Integration 2003. Integrationsverket.

⁷ Migration och integration – om framtidens arbetsmarknad – bilaga 4 till LU 2003/04 SOU 2004:73.

Fel! Okänt namn på

Sfi-undervisningen pågår under ett år, och många av dem som deltar har redan dessförinnan vistats i Sverige under en längre tid. Många invandrare har gått kurs efter kurs utan att nå godkänd nivå. Enligt Integrationsverket rapport⁸ klarar bara 20 % godkänd nivå efter ett helt år. Sex av tio går fortfarande kvar i utbildningen tre år efter mottagandet. Det blir en ond cirkel. Man får inte komma till ett jobb där man praktiskt skulle lära sig svenska – därför att man inte kan tillräcklig mycket svenska. Men för många är det så att man snabbast och bäst lär sig svenska på jobbet. Många arbetsuppgifter kräver inte så goda svenskkunskaper i startskedet. I Stockholm har ett antal kurser startats, bl.a. med EU-stöd, som visar möjligheterna att med specialutformade kursplaner och arbetsplatspraktik snabbt få ut kursdeltagarna i vanliga jobb.

6.2 Inför jobbguider och ”nystartsjobb”

För att stödja invandrades inträde på arbetsmarknaden bör ett system med jobbguider införas. Jobbguidens uppgift är att ta ett personligt ansvar för den arbetssökande och på olika sätt stödja, entusiasmera och lotsa denne fram till ett arbete. Funktionen behöver inte vara i offentlig regi utan kan vara t.ex. i ideell regi. Detta är särskilt viktigt för personer med invandrarbakgrund eftersom många saknar ett socialt nätverk, referenser och erfarenhet av att söka arbete i Sverige. Man skall även kunna få hjälp med att skriva ansökningar och att träna inför en intervju. Det skall finnas jobbguider med invandrarbakgrund som, ur sitt speciella perspektiv, vet hur det är att söka jobb i Sverige. Det krävs också en reformation av hela den nuvarande arbetsmarknadspolitiken för att fler bl.a. invandrare snabbare skall komma ut på arbetsmarknaden. Kristdemokraterna föreslår att Allians för Sveriges förslag om ”nystartsjobb” skall gälla för nyanlända invandrare som fått uppehållstillstånd. Det innebär att företag inte skall behöva betala någon arbetsgivaravgift för den anställde under maximalt tre år.

Detta utvecklas i vår motion om arbetsmarknadspolitik.

6.3 Ta till vara invandrarkvinnornas kompetens

Det är viktigt att invandrarkvinnornas kompetens tas till vara. De hamnar i dag ofta sist i kön till arbete. I vårt land finns mycket språkkompetens samlad genom alla de personer som kommit hit från andra länder. Den specifika kännedomen om olika länders kultur är en ovärderlig kunskap att använda inom olika branscher och industrier. Trots detta låter vi speciellt invandrarkvinnorna vara utan fotfäste på arbetsmarknaden. En särskild insats behövs för att inventera invandrarkvinnors specifika kompetens som kan vara till stor

⁸ Vilhelmsson, R. 2000, och Schröder, L. & Vilhelmsson, R. 1998/Migration och integration – om framtidens arbetsmarknad – bilaga 4 till LU 2003/04 SOU 2004:73.

nytta i arbetslivet. Dessa kvinnor bör sedan ges utbildning om svenskt arbetsliv.

6.4 Utred varför ungdomar med utländsk bakgrund står utanför arbetsmarknaden

Undersökningar⁹ visar att ungdomar med utländsk bakgrund har en högre arbetslöshet än andra ungdomar. Även de som är födda i Sverige eller som har invandrat till Sverige före sju års ålder har högre arbetslöshet. Skillnaden består även om betygen, utbildning, språkkunskaperna räknas med i jämförelsen med andra ungdomar. Detta är mycket oroväckande och tyder på stora brister i systemet. Kristdemokraterna anser att regeringen snarast bör tillsätta en utredning som ser över orsakerna till denna utveckling och föreslå lämpliga åtgärder.

7 Företagande och entreprenörskap – grunden för arbete, tillväxt och välfärd

Uppemot en kvarts miljon människor i Sverige arbetar i företag som startats och drivs av personer med invandrarbakgrund. Nästan vart femte nytt företag¹⁰ startas av en person som har invandrat till Sverige. En stor del av företagen med utländsk härkomst är kvinnor och ungdomar. Att skapa bättre möjligheter för företagande och arbete är en viktig väg för att såväl minska utanförskap och segregation som att främja tillväxten och välfärden.

Alla företagare, oavsett bakgrund, är beroende av goda förutsättningar för att starta, lokalisera och driva företag. Den viktigaste insatsen för att stimulera eget företagande för invandrare är därför att skapa ett gott företagsklimat generellt i Sverige. Kristdemokraterna vill skapa ett positivt näringsklimatet genom vår sammanlagda närings-, skatte-, energi-, utbildnings- och arbetsmarknadspolitik samt den övergripande ekonomiska politiken.

En nyligen genomförd undersökning¹¹ visar samtidigt att företagare med utländsk bakgrund har svårt att få lån, teckna försäkring och hyreskontrakt. Det är en upplevelse som blir starkare ju mer företagaren skiljer sig utseendemässigt från ”svenska” företagare. Kristdemokraterna har sedan en tid drivit kravet att enskilda personer skall få sätta av pengar skattefritt på ett s.k. etableringskonto inför en framtida företagsstart. Detta är en möjlighet för

⁹ Migration och integration – framtidens arbetsmarknad – bilaga 4 till LU 2003/04 SOU 2004:73/Rapport Integration 2002 och 2003. Integrationsverket.

¹⁰ År 2004. Nuteks hemsida.

¹¹ Professor Anders Lange vid CEIFO, Stockholms universitet, på uppdrag av Nutek, Integrationsverket och Almi Företagspartner AB. Infonr: 002-2005.

Fel! Okänt namn på

personer som i dag har svårt att få kapital till start av företag. Varje svensk medborgare måste känna sig behandlad med respekt och värdighet för den de är. Etableringskontot bör kompletteras med en fond som kan ge bankgarantier, speciellt avsedd för invandrare, som behöver hjälp med bankgarantier vid företagsstart. Behovet av denna typ av fond finns eftersom många invandrare bott i Sverige alltför kort tid för att ha haft möjlighet att sätta av pengar på ett så kallat etableringskonto eller har hunnit bygga upp sociala kontakter som kan hjälpa till som borgenärer och/eller finansiärer.

8 Mångfald och inte enfald i rättssamhället

Trots nya lagar och vackra tal av statsråd förekommer diskriminering dagligen i vårt samhälle. Den finns på bostadsmarknaden där människor nekas att hyra bostad på grund av sin härkomst eller blir hopfösta i betongförorter. Den finns på arbetsmarknaden där människor på grund av sin härkomst inte blir kallade till intervju, än mindre får anställning. Den finns i rättsväsendet där invandrare oftare blir dömda och till hårdare straff.

Diskriminering utgör ett allvarligt problem för den enskilde vars naturliga rättigheter förtrampas men också för samhället i stort eftersom den innebär ett dåligt resursutnyttjande och tillvaratagande av humankapital.

Diskrimineringen utförs av enskilda. Flertalet av dessa är emellertid sällan medvetna om att de diskriminerar i sin verksamhet. Bankens kredithandläggare tänker således knappast på diskriminering när han avslår Karims ansökan om billån på grund av hans för låga inkomster även om han dessförinnan har beviljat Sven-Erik med samma förutsättningar ett lån. Personalchefen har knappast diskriminering i åtanke när han lägger civilingenjören Ivanas ansökan åt sidan eftersom han inte har tid att bedöma meritvärdet i hennes utbildning.

Två utredningar¹² har presenterats under året som understryker att det förekommer strukturell diskriminering på alla nivåer i samhället. Analysen av orsakerna stämmer väl överens med Kristdemokraternas uppfattning. Flera förslag återfinns som är väl värda att pröva.

8.1 Bekämpa diskriminering i arbetslivet

Antalet anmälningar inom arbetslivet till ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) har ökat drastiskt de senaste åren. Att det existerar outnyttjade tillgångar på arbetsmarknaden och att dessa förblir outnyttjade på grund av diskriminering vittnar även flera utredningar om. Varken utbildningsnivå eller kulturella olikheter kan förklara de stora skillnaderna i sysselsättning mellan

¹² SOU 2005:41 ”Bortom Vi och Dom” samt SOU 2005:56 ”Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige”.

utrikes och inrikes födda. Inte heller inställningen till arbete eller sökaktivitet. En studie visar att det är en större andel utrikes födda än inrikes födda som anser att det är viktigt att ha ett arbete. Bland invandrargrupper finns det även ett starkare socialt tryck från anhöriga och vänner om vikten av att ha arbete. Jämförelser som gjorts av sökaktivitet visar att utrikes födda söker efter platsannonser i lika stor utsträckning som inrikes födda. Aktiviteten att svara på annonser under en tidsperiod var dessutom högre bland utlandsfödda.¹³

8.1.1 Förstärk kunskapen om och tillämpningen av diskrimineringslagstiftningen

Enligt en kunskapsmätning utförd av DO och Integrationsverket har alltför många arbetsgivare och fackliga företrädare kunskap om lagarna mot etnisk och religiös diskriminering. Men fortfarande är de aktiva åtgärder, som lagen sedan sex år tillbaka kräver, få på landets arbetsplatser¹⁴. Nära nog varannan arbetsgivare har inte vidtagit några aktiva åtgärder för att förebygga etnisk diskriminering. En tredjedel av de fackliga företrädarna känner inte till sitt ansvar enligt lagen. Kristdemokraterna menar att fackföreningar har ett ansvar för att kontrollera och övervaka sina medlemmars intressen och se till att diskriminering bekämpas.

Samtidigt har arbetsmarknaden utvecklats på ett sätt som medfört att långt ifrån alla arbetstagare i dag är fackanslutna. Ytterligare några är inte medvetna om fackets roll. Det är därför viktigt att kunskapen om diskriminering inte bara är facklig utan allmängiltig bland arbetstagare. Kristdemokraterna anser att det aktiva arbete som DO utför för att informera, stödja men även upptäcka diskriminering är mycket viktigt. Detta är även en av orsakerna till att vi vill anslå ytterligare medel för ombudsmannens arbete.

Kristdemokraterna anser vidare att det är allas gemensamma ansvar att motarbeta och förhindra att diskriminering och mobbning förekommer på arbetsplatserna.

8.1.2 Rättshjälp och höjt skadestånd vid diskriminering i arbetslivet

Det har i Sverige blivit svårt för privatpersoner att föra talan mot organisationer och företag på grund av försämrade rättshjälp och att rättsskyddsförsäkringen över huvud taget inte utgår i tvister hänfödda till arbetslivet. Konsumentförsäkringslagen måste ändras så att försäkringsbolagen tillhandahåller en rättsskyddsförsäkring som också omfattar tvister i arbetslivet. Det kan leda till en smärre höjning av försäkringspremien. Samtidigt är det angeläget att reglerna för rättshjälp förbättras. Genom sådana åtgärder undanröjs också det monopol som facket i praktiken har genom att det endast är via dem som enskilda människor kan driva diskrimineringsfall rättsligt.

¹³ Migration och integration – om framtidens arbetsmarknad – bilaga 4 till LU 2003/04 SOU 2004:73.

¹⁴ Enligt budgetpropositionen 2005/06:1 UO8, s. 30.

Fel! Okänt namn på

Motverkande av diskriminering i arbetslivet blir riktigt effektiv först när arbetsgivaren drabbas av direkta ekonomiska sanktioner såsom skadeståndsanspråk. Ur ett internationellt perspektiv är skadestånden för dem som drabbats av diskriminering i arbetslivet i Sverige väldigt låga. För att markera att diskriminering är oacceptabelt anser vi att skadeståndet bör höjas.

8.1.3 Etnisk mångfald i arbetslivet – staten skall vara förebild

Den lag som trädde i kraft den 1 maj 1999 kräver att alla arbetsgivare bedriver ett aktivt arbete för etnisk mångfald och mot diskriminering. I den integrationspolitiska propositionen (1997/98:16) som antogs av riksdagen framhåller regeringen att staten har ett särskilt ansvar som föredöme. Regeringen uppdrog åt samtliga myndigheter att upprätta handlingsplaner för att främja etnisk mångfald bland sina anställda. Trots att DO tagit fram skriftliga råd inför myndigheternas arbete med handlingsplaner har endast 63 % av samtliga myndigheter färdigställt en handlingsplan år 2003. Fem år efter att regeringen uppdragit åt myndigheterna att utarbeta handlingsplaner har fortfarande en tredjedel inte gjort det. Statskontoret presenterade en rapport förra året som visar att mångfaldsarbetet inte är en naturlig del av verksamheten och att handlingsplanerna inte haft någon effekt på myndighetens verksamhet. Det är därför knappast förvånande att den statliga förvaltningen har få utrikes födda medarbetare. Detta kan knappast ses som något föredöme för andra arbetsgivare.

Regeringen bör verka för att arbetet påskyndas när det gäller upprättandet av handlingsplaner samt att de i praktiken har någon verkan. Det mål som formulerats i budgetpropositionen är alldeles för diffust och måste tydliggöras.

Ett första steg mot ett land som tar vara på kraften i den kulturella mångfalden är att stat, kommuner och landsting i sina organisationer har minst en femtedel av de anställda med annat ursprung än det traditionellt svenska. De anställda skall spegla befolkningens struktur i samhället. Staten, kommuner och landsting bör föregå som goda exempel. De skall visa att vi har allt att vinna på de mångkulturella arbetsplatserna. Regeringen konstaterar att ett arbete pågår bland myndigheterna. Detta räcker inte enligt Kristdemokraternas uppfattning.

8.1.4 Avkodifiera ansökningshandlingar

När man söker arbete skall man värderas efter meriter. För att säkerställa att arbetsgivare vid rekrytering av personal inte tar otillbörlig hänsyn till bl.a. namn bör ansökningshandlingar avkodifieras. Genom avkodifieringen ersätts den sökandes personuppgifter av en kod. Ansvarig för rekryteringen tar sedan ställning till vem som är mest meriterad och därmed går vidare till intervju. Stat och kommun bör föregå med gott exempel och införa sådana rutiner. Regeringen har utsett en särskild utredare som har till uppgift att se över avidentifiering av ansökningshandlingar inom offentlig sektor. Kristdemokraterna menar att detta system bör införas omedelbart.

8.2 Diskriminerande bemötande vid svenska myndigheter

För fyra år sedan presenterade Studieförbundet näringsliv och samhälle (SNS) en oroväckande undersökning¹⁵ om invandrare och deras möten med svenska myndigheter. Undersökningen visar att kontakterna med arbetsförmedlare entydigt varit negativa upplevelser. Förutom bristande eller felaktig information, likgiltighet och arrogans vittnar intervjuerna om direkt diskriminering från arbetsförmedlarna.

Två olika forskare¹⁶ anser att myndigheternas (socialförvaltningen, arbetsförmedlingen, flyktingförläggningar) tjänstemäns bemötande av flyktingar och invandrare fick avgörande betydelse för arbetssökande och möjligheterna att få arbete. En annan studie¹⁷ visar att även ungdomar som har invandrat till Sverige eller som har föräldrar med invandrarbakgrund påverkas av arbetsförmedlarnas bemötande. Enligt studien tenderar arbetsförmedlarna att se begränsningar hos ungdomarna och fokusera på problemen i stället för att se möjligheterna.

Kristdemokraterna menar att dessa uppgifter är oerhört allvarliga. DO har samarbetat med Arbetsmarknadsverket för att säkra att det inte förekommer etnisk diskriminering bland arbetsförmedlarna. Trots detta menade DO, så sent som 2003, att problemet kvarstod. Kristdemokraterna uppmanar den socialdemokratiska regeringen att vidta nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med uppgifterna om negativa bemötandet bland myndighetspersonal. Vi kommer att följa utvecklingen noggrant.

8.3 Rättighetsombudsmannen – en ombudsman för alla

Det är inte alltid enkelt för medborgaren att veta vilken ombudsman (JämO, DO, HomO, HO) som ansvarar för vilket område. För medborgaren skulle det vara lättare att kunna vända sig till en ombudsman; Rättighetsombudsmannen. Rättighetsombudsmannen skall beivra diskriminering och ha ett särskilt ansvar för opinionsbildning mot diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Kristdemokraterna anser att ombudsmannen skall vara medborgarnas företrädare och vara en från regeringen fri myndighet och i stället underställas riksdagen. Rekryteringen till ombudsmannaskapet bör ske i en betydligt öppnare process än för närvarande.

De fyra olika men likartade diskrimineringslagstiftningarna som finns i dag är onödigt röriga och svåra att följa. Vi vill i stället ha en samlad lagstiftning mot diskriminering. Riksdagen har, bl.a. genom initiativ från Kristdemokraterna, tillkännagett för regeringen behovet av att utreda lagstiftningen

¹⁵ Invandrare och myndigheter – möten som hjälper eller stjälper?

¹⁶ Franzén, E.C. 1999 och Carlsson, A. 2000.

¹⁷ Hertzberg, F. 2003.

Fel! Okänt namn på

och ombudsmännens organisation. En parlamentarisk utredning har tillsatts som skall överlämna sitt betänkande den 31 december 2006. Det är angeläget att inrättandet av en samlad rättighetsombudsman sker utan onödig fördröjning.

8.3.1 Ombudsmannen mot etnisk diskriminering – motor i opinionsbildning

Den kristdemokratiska grundsynen om alla människors lika och absoluta värde innebär en skyldighet att ständigt och i alla sammanhang ta avstånd från och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Vi anser att Ombudsmannen mot diskriminering, eller den framtida Rättighetsombudsmannen, bör ha ett speciellt ansvar och fungera som motor i opinionsbildningen mot dessa företeelser. För detta ändamål anslår vi ytterligare 4 miljoner kronor för vardera åren 2006, 2007 och 2008. Vi avvisar samtidigt satsningen på de lokala diskrimineringsbyråerna. Länsstyrelserna och kommunerna skall ta det regionala och lokala ansvaret för att motarbeta diskriminering, rasism och främlingsfientlighet. Det totala anslaget för åtgärder mot diskriminering m.m. uppgår i dag till drygt 90 miljoner kronor. Kristdemokraterna anser att goda insatser mot diskriminering, rasism och främlingsfientlighet kan göras inom ramen för dessa medel.

8.4 Ökad mångfald inom rättsväsendet

Mångfald inom rättsväsendet är av avgörande betydelse för dessa institutioners trovärdighet. För att motverka negativ särbehandling av olika grupper måste rättsväsendet arbeta mer aktivt med att rekrytera fler med invandrar- och minoritetsbakgrund till utbildning och anställning inom polisen, domstolsväsendet och kriminalvården.

Det krävs djärvare riktade satsningar i t.ex. mångetniska bostadsområden under några år. Högskolor bör exempelvis lägga en del av sina juridiska utbildningar i mångetniska bostadsmiljöer. De politiska partierna måste ta sitt ansvar för att utse nämndemän som återspeglar befolkningssammansättningen. Nya former av nominering av nämndemän bör prövas.

8.5 Rasistiska och nazistiska organisationer

I dag opererar rasistiska och nazistiska organisationer på många skolor och försöker värva medlemmar och sympatisörer. En av de viktigaste förebyggande insatserna är att förmedla kunskap om hur dessa organisationer fungerar och arbetar. Skolan har en nyckelroll i arbetet bland unga mot främlingsfientlighet och rasism.

Kristdemokraterna anser att de rasistiska yttringarna och andra grova organiserade brott som drabbat samhället under de senaste åren måste bemötas med en effektiv lagstiftning. Därför anser vi det angeläget att deltagande i och

stöd till rasistiska och kriminella organisationer skall förbjudas. Det är en nödvändig åtgärd för att komma till rätta med den grova kriminaliteten och bevara ett fritt demokratiskt samhälle. Krav på detta har förts fram i kristdemokratiska motioner.

Mindre än hälften av landets poliser har tillräcklig kunskap om hur man hanterar hatbrott och rasistiska brott. Såväl polis som åklagare har betonat vikten av att denna typ av frågor ingår i polisutbildningen.

8.6 Indraget serveringstillstånd för krogar som diskriminerar

I dag förekommer det att personer med exempelvis mörkare hud nekas inträde till barer och restauranger samtidigt som andra med annan hudfärg släpps in. Detta är helt oacceptabelt. DO har under det senaste året drivit flera fall där man misstänker att restaurangen eller krogen gjort sig skyldiga till diskriminering. Om näringsidkaren döms för brottet får denne betala ett skadestånd. Kristdemokraterna anser att det skall finnas en möjlighet för kommunen att dra in serveringstillståndet för krogar och andra nöjesställen som gör sig skyldiga till diskriminering.

9 Systemfel i introduktionen av flyktingar

När den asylsökande får permanent uppehållstillstånd överförs denne efter 30 dagar automatiskt till den kommun som han eller hon vistas i. När sedan flyktingens familj kommer blir det den aktuella kommunen som har ansvar att ordna med boende och introduktion.

Den nuvarande flyktingmottagningen har en rad ”systemfel” som försvårar mottagandet av flyktingar och skapar ogynnsamma förhållanden för delaktighet i samhället.

9.1 Sluta ”möblera” med människor – inför utvecklingspeng

Vem vill bli ”kommunplacerad”? Den svenska flyktingmottagningen har i dag ett drag av planekonomi som leder till oönskade konsekvenser. Det är Sveriges riksdag som fattar beslut om flyktingpolitiken. Sverige är också bundet av internationella konventioner på området. Trots detta avgör varje kommun om de skall göra en överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot flyktingar eller ej. Det finns ett antal kommuner som konsekvent säger nej. Vi har alltså i realiteten inte en nationell flyktingpolitik, i varje fall inte när det gäller det initiala mottagandet.

Flyttströmmar av svenskar inom landet till storstadsområdena är för närvarande större än invandringen av asylsökande. Kommunerna i exempelvis

Fel! Okänt namn på

Stockholmsområdet har ingen rätt att tacka nej till norrlänningar som får jobb i området. Lyckas de hitta en bostad får de förstås bosätta sig var de önskar. Varför skall inte samma grundregel gälla för en flykting?

Flyktingar som kommer till Sverige betar sig helt rationellt. De söker sig till storstadsområdena eftersom chansen är störst att få ett jobb där. Men invånare i storstadsområdena är vana att tänka regionalt. Man kan bo i en kommun, arbeta i en annan, ha barnen i skola i en tredje osv. Flyktingen och dennes familj blir däremot ”instängd” i en kommun.

Om man i längden skall kunna upprätthålla en solidarisk flyktingpolitik, torde det inte kunna gälla andra regler för flyktingar än för till exempel norrlänningar som flyttar till storstaden. Flyktingmottagningen bör därför bli regional i stället för kommunal. När en asylsökande får uppehållstillstånd borde han eller hon få ett eget huvudansvar för att hitta ett jobb och en bostad som är tillräckligt stor för familjen. Givetvis krävs hjälp av någon myndighet med grundlig information om var i regionen det finns jobb och var det finns bostäder. Det är dock den nyanlände som själv bestämmer var han eller hon slutligen vill bosätta sig.

Vinsterna med en sådan förändring av flyktingmottagningen är flera. För det första överförs huvudansvaret till flyktingfamiljen. Man undviker risken för passivitet. För det andra kan inte kommun neka en flykting att bosätta sig där det går att hitta en bostad. För det tredje blir flyktingens villkor likadana som för den som flyttar inom Sverige. Tre forskningsrapporter om invandrare i Sverige har visat att denna ”placeringspolitik” varit negativ för dem som utsatts för den. De som placerats i en kommun fick lägre inkomster och blev mer socialbidragsberoende än de annars skulle ha blivit. Forskarna beräknar att inkomsterna för dessa var 25 % lägre och beroendet av socialbidrag var 40 % högre än det skulle ha varit utan politiken.¹⁸

En regional flyktingpolitik fordrar ändrad lagstiftning. Vi föreslår att systemet med avtal med kommunerna avskaffas. Stödet till den nyanlände bör i stället följa individen i form av en utvecklingspeng som fördelas och betalas ut av Försäkringskassan. Därigenom ges individen och den lokala nivån ett större ansvar. För denna administrativa uppgift anvisar vi särskilda medel till Försäkringskassan under utgiftsområde 10. Försäkringskassan bör även betala ut ersättningen till kommunerna för t.ex. sfi-undervisningen.

9.2 Skapa ett mänskligt möte

Kristdemokraterna anser att varje kommun med jämna mellanrum skall ordna introduktionsmöten för alla nyinflyttade, såväl svenskar som nyanlända invandrare. Där skall man kunna få information om kommunen, företagande, föreningar, svenskundervisning m.m.

¹⁸ Dagens Nyheter. ”På tvärs mot integrationspolitiken: Flyktingar i storstäder klarar sig bäst” 2001-09-26.

Vi måste förbättra mötet med Sverige. I stället för dagens ensidiga kontakt med myndigheter behöver vi ha fler som engagerar sig frivilligt för att på olika sätt hjälpa nyanlända invandrare in i det svenska samhället. Ett sådant utbyte är positivt för båda parter. Enligt en ny undersökning efterlyser de som fått uppehållstillstånd mer kontakt med svenskar. Varje nyinflyttad bör erbjudas en kontaktfamilj på orten. En fördel är om någon i familjen har samma yrkes-, utbildnings- eller intressebakgrund som flyktingen. Kommunerna bör med hjälp av föreningar och organisationer aktivt rekrytera kontaktfamiljer. Även andra former av frivilliginsatser bör kommunerna arbeta med. Ett lyckat exempel är försöken i Stockholm med personliga guider som hjälper flyktingar in i det svenska samhället, s.k. flyktingguider. Försöket har fallit väl ut och många har visat intresse för att hjälpa till.

10 Förorter i storstäderna – en växande kraft

10.1 Fler bostäder och blandad bebyggelse

Den mest kraftfulla åtgärden för att motverka segregation är att se till att alla bostadsområden har en blandad bebyggelse. För detta behövs fler bostäder. För att åstadkomma en rörlig bostadsmarknad måste fler hyresrätter byggas. Den socialdemokratiska regeringen har inte lyckats stimulera det byggande av hyresrätter som krävs för en rörlig bostadsmarknad. Skatter, regler och bestämmelser som hindrar byggföretag att bygga nya bostäder måste därför ses över. Dessutom måste den socialdemokratiska regeringen sluta försvåra friköp av hyresrätter som skulle öka blandningen av upplåtelseformer och därmed människors inflytande över sitt boende. Det behövs fler bostadsrätter, andra kooperativa bostadsformer, villor och radhus (äganderätt).

10.2 Alla skall bo i en trygg och attraktiv bostadsmiljö

Skall segregationsmönstret brytas krävs en radikal förnyelse av boendemiljön i de större städernas förorter. Det krävs en integration av arbetsplatser, verksamheter och företag i bostadsområdena. Industrisamhällets uppdelning i bostadsområden och arbetsplatsområden är numera förlegad. Ett bostadsområde måste vara attraktivt för att bostadssegregation skall motverkas. Därför krävs att resurser satsas på utvidgad service, upprustning av bostäder och omgivande miljö, men också skolor, offentlig miljö och kommunikationer. Centrum är normalt en av de viktigaste mötesplatserna i förorterna, och därför bör det satsas mer på upprustning av dessa. De kommunala bostadsbolagen och privata fastighetsägarna i områdena måste nyttjas som en resurs i sammanhanget.

Genom att flytta ut kommunala verksamheter och myndigheter eller locka stora privatföretag till olika mångetniska förorter, kan behovet av service-

Fel! Okänt namn på

tjänster i området öka och därmed generera arbetstillfällen. Sådana lokaliseringar höjer också områdenas status.

För att alla skall kunna känna trygghet i sitt bostadsområde måste man satsa mer resurser på närpolisen. Vår målsättning är att det skall finnas en närpolis per 1 000 invånare.

I de socialt segregerade förorterna finns det en del små men tillräckligt våldsamma gäng som hotar många människors trivsel och trygghet. De flesta i dessa gäng är unga killar. Eftersom det är viktigt med förebilder och personer som man kan identifiera sig med måste det finnas fler poliser med invandrarbakgrund i dessa förorter. De skulle lättare kunna vinna respekt bland såväl de boende som de unga kriminella. På så sätt skulle möjligheterna att påverka bl.a. de som är på väg att bli kriminella i en annan riktning.

Alla skall bo i en trygg stadsdel. För att åstadkomma detta måste brottsförebyggande åtgärder uppmärksammas mer i stadsplaneringen. Även i skötsel och upprustningen av offentliga miljöer kan brott förebyggas. Kristdemokraterna anser att kommunerna bör upprätta en bebyggelseinriktad brottsförebyggande policy som framgår av översiktsplanen. Stadsdelsnämnder skall stödja och uppmuntra alla former av frivilliga krafter som arbetar mot våld, kriminalitet och droger i förorterna.

11 Flickor och pojkar som riskerar hedersrelaterat våld

Medel har avsatts i budgetpropositionen för särskilda åtgärder för dem som riskerar att utsättas för s.k. hedersrelaterat våld. Kristdemokraterna välkomnar detta arbete och de satsningar som gjorts. Länsstyrelserna har härvidlag fått i uppdrag att kartlägga behovet av skyddat boende och andra åtgärder. Man har uppskattat att mellan 1 500 och 2 000 är drabbade och mellan 10 och 15 % i behov av skyddat boende. Därför är arbetet angeläget.

Kristdemokraterna vill påpeka behovet av ett samarbete med de kvinnojourer som redan i dag har såväl kunskap om som kontakt med flickor i sådana situationer. Det är viktigt att man har med dem i diskussionerna samt att stödja dem i deras framtida arbete. Mot bakgrund av det oerhört viktiga arbete som kvinnojourerna utför är det anmärkningsvärt att de medel som i dag går till verksamheterna är mycket knappa. Kristdemokraterna anslår ytterligare 20 miljoner kronor år 2006 för kvinnojourernas arbete. Frågan om hedersrelaterat våld utvecklas vidare i motionen ”20 krav för kvinnofrid”.

12 Att åldras med värdighet – äldre invandrare i Sverige

Antalet äldre invandrare ökar i det svenska samhället. Det måste finnas förståelse och respekt för att kulturella bakgrunder mycket starkt påverkar människors behov och förväntningar när det gäller vård och omsorg. Vi vill införa en värdighetsgaranti, fler vårdplatser och mer personal i äldreomsorgen. Etniska organisationer och pensionärsorganisationerna skall kunna påverka äldreomsorgens utformning.

Att vara ensam invandrare på t.ex. ett servicehus eller ålderdomshem kan upplevas mycket isolerat. Man bör underlätta för äldre invandrare som vill bo nära eller tillsammans med invandrare som har samma modersmål.

Det är ganska vanligt att personer som blir svårt sjuka eller drabbas av demenssjukdom förlorar förmågan att förstå och tala det sist inlärd språket, svenska. En väsentlig kvalitets- och trygghetsfråga i äldreomsorgen är således tillgången till personal som talar det egna modersmålet. Detta behov måste beaktas vid rekryteringen till vårdutbildningarna. Vid anställning skall kunskaper i minoritets- eller invandrarspråk vara meriterande.

13 Medborgarskap och inflytande

13.1 Medborgarskapets innehåll måste tydliggöras

Att viljan till och upplevelsen av delaktighet i samhället minskar finns det flera indikationer på. Det generella valdeltagandet sjunker, misstron mot politiker växer och en polariserande ”vi och dom”-känsla riskerar att breda ut sig i samhället där politiker upplevs som åtskilda från ”vanligt folk”. Medborgarskapets innehåll behöver därför aktualiseras och tydliggöras eftersom demokratin och samhällets grundläggande värden så intimt är förknippat med de ideal som medborgarskapet representerar.

I det svenska välfärdsbygget har stundom de delar av medborgarskap som innefattar skyldigheter hamnat i skymundan. Hänsyn måste tas till att samhället utgörs av de enskilda medborgarna, men också inse beroendet av varandra – ett beroende som också ger insikter om hur vi skall förhålla oss till varandra i fråga om ansvar och skyldigheter. Det är enskilda människornas medmänsklighet och ansvarstagande som är avgörande för framtiden.

13.1.1 En medborgarbok till varje svensk medborgare

För att betona medborgarskapets rättigheter, men också dess skyldigheter, föreslår Kristdemokraterna att alla nya medborgare skall få en medborgarbok där medborgarskapets innebörd tydliggörs och samhällets grundvärderingar formuleras. Vi anser det vara av stor vikt att inför framtiden värna, stärka och förmedla de grundläggande värden utan vilka ett samhälle präglad av ömsesidig respekt, tillit och gemenskap inte kan existera. Dessa värden utgör den

Fel! Okänt namn på

etiska grunden för ett fritt, jämställt, pluralistiskt och solidariskt samhälle. En medborgarbok kan vara ett led i det arbetet.

Varje svensk medborgare som uppnår myndighetsåldern 18 år bör få en medborgarbok av den svenska staten där de medborgerliga skyldig- och rättigheterna diskuteras. Denna bok skall också ges alla som kommer till Sverige och erhåller svenskt medborgarskap. Boken bör förmedla den värdegrund som beskrivs i skolplanen: "Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande."

Denna värdegrund härleds alltså från den etik som förvaltats i kristen idétradition och i västerländsk humanism. För en levande demokrati krävs att medborgardygder såsom den kritiska rationalismen, laglydigheten och solidariteten framhävs. Boken bör även innehålla en kort historik över Sveriges demokratiska utveckling och information om hur det politiska systemet i Sverige och Europasamarbetet fungerar.

Överlämnandet av medborgarboken bör ske i samband med en ceremoni i hemkommunen där man välkomnar och uppmärksammar de nya svenskarna och de som blivit myndiga. I dag har flera kommuner valt att hålla denna typ av ceremonier, och firandet har betytt mycket. Regeringen har gett länsstyrelsen i uppdrag att kartlägga omfattningen av ceremonierna och föreslå upplägget på fortsatta ceremonier.

Genom att boken betonar både rättigheter och skyldigheter kan man höja statusen på och markera det ansvar som vilar i medborgarskapet.

Medborgarboken skall inte primärt ge färdiga svar för enskilda valsituationer eller fungera som "praktisk handbok i samhällsliv", även om också medborgarskapets praktiska konsekvenser bör diskuteras. Boken skall i stället vara ett verktyg för utmejslandet av ett förhållningssätt där insikten om rättigheter och skyldigheter gentemot samhälle och medmänniska kommer till uttryck. En demokrati är beroende av att det finns en moralisk övertygelse som baseras på grundläggande värden som ständigt måste diskuteras men också försvaras. Utan en medborgaranda som präglas av frihet och ansvar upphör demokratin. Ingen konstitutionell ingenjörskonst i världen kan säkra demokratins fortbestånd. Bara genom att vinna varje generation för etiska grundvärden och i ord och handling tillämpa dem kan medborgarna själva skapa sin folkstyrelse. En medborgarbok kan medverka till en sådan medborgaranda.

13.2 Återkalla medborgarskapet vid mutor/bestickning

När det uppenbart är så att personer fått svenskt medborgarskap genom mutor/bestickning bör det, genom en grundlagsändring, vara möjligt för domstol att återkalla medborgarskapet. På så sätt markeras medborgarskapets vikt och

Fel! Okänt namn på

att man inte kan tillskansa sig ett svenskt medborgarskap illegalt. Regeringen har tillsatt en utredning för att se över frågan och betänkandet skall lämnas den 31 december 2005. Kristdemokraterna uppmanar regeringen att återkomma med ett förslag med ovanstående inriktning.

13.3 Ökat inflytande för personer med utländsk bakgrund

För att öka valdeltagandet och det politiska inflytandet bland personer med utländsk bakgrund måste de politiska partierna ta sitt ansvar. Det gäller såväl lokal, regional, nationell som europeisk nivå. Kristdemokraterna, och alla andra partier, har försummat att skapa en organisation som ger utrymme för alla människor i vårt land med utländsk bakgrund. Målet måste vara att de förtroendevalda motsvarar den befolkningssammansättning som finns i det omgivande samhället. Konkreta strategier för att nå dithän bör utarbetas. Om detta inte sker kommer de politiska partierna att förlora sin nödvändiga legitimitet bland de nya svenskarna.

14 Kulturkrock eller kulturbefruktning?

14.1 Inrätta ett interkulturellt råd

Religiösa och kulturella organisationer kan och vill delta i byggandet av det goda samhället. Religionens och kulturens roll i integrationsprocessen är alltför ofta kraftigt underskattad. Inrättandet av ett interkulturellt råd skulle kunna utvecklas till ett viktigt samarbetsorgan mellan de styrande och stadens religiösa/kulturella organisationer. Rådets arbetsuppgifter skulle kunna vara att öka kommuninvånarnas kunskap om stadens religiösa och kulturella liv, stärka samhörigheten mellan icke-troende och troende och utveckla komplement till stadens åtaganden inom det sociala området.

14.2 Förändra Sverige bilden

Den svenska kulturella identiteten speglar i stor utsträckning endast majoritetsgruppens bild av den svenska kulturen. Med en mer nyanserad bild av det vi kallar svenskt kan en ny bild av allas vårt Sverige skapas. För att uppnå detta måste bl.a. hela utbildningsväsendet bidra till formandet av en ny Sverige bild. De språkliga minoriteternas roll som medskapare i den svenska historien och det nutida samhället måste bli synlig i historie-, litteratur- och samhällskunskapsundervisning.

Fel! Okänt namn på

15 Avskaffa integrationsindustrin!

Mångfaldspolitiken skall bedrivas på samma sätt som jämställdhetspolitiken, dvs. arbetet skall ske på alla nivåer inom stat, länsstyrelse och kommun, inte på en enskild myndighet såsom exempelvis Integrationsverket. I strävan efter normalisering i det svenska samhället krävs ett perspektivskifte och avveckling av integrationsindustrin. På samma sätt som inom jämställdhetspolitiken måste en strategi för mångfaldens samhälle in i alla myndigheters och förvaltningars verksamhet. Utlänningsärenden skall vid överklagan behandlas av förvaltningsdomstolar och inte av Utlänningsnämnden. Invandrare på arbetsmarknaden skall betraktas som arbetssökande som alla andra. Frivilligorganisationer, även sådana som organiserar invandrare eller minoriteter, kan utföra uppdrag åt landsting och kommuner och bli nya samhällsentreprenörer, vilket skulle stärka deras roll. De skulle kunna sälja tjänster och service såsom introduktion av nyanlända invandrare, äldreomsorg, anhörigvård, etc. Även möjligheter till självförvaltning av fastigheter, dagis, fritids etc. kan bli nya möjligheter för dessa organisationer.

15.1 Utmönstra integrationsbegreppet

Integrationsbegreppet har dessvärre blivit synonymt med invandrare som ett problem, likriktning och assimilering. Det är dags att utmönstra begreppet och ersätta det med ett begrepp som ser möjligheterna i stället för problemen. Det ska vara ett begrepp som tar i beaktande att mångfald och därmed olikhet är positivt. Det ska vara ett begrepp som tar i beaktande att etniska svenskar och andra etniska grupper måste möta varandra och lära sig av varandra. Det ska vara ett begrepp som således ser den riktiga integrationen som en tvåvägskommunikation. Genom att utmönstra integrationsbegreppet betonas också att dessa frågor skall finnas med i alla politikområden på ett naturligt sätt.

15.2 Diskrimineringsminister i stället för integrationsminister

Det finns en mängd studier som ger tydliga indikationer på att diskriminering förekommer. Enligt Långtidsutredningen¹⁹ kan den empiriska forskningen inte förklara svårigheter på arbetsmarknaden för utlandsfödda med god utbildningsbakgrund, språkkunskaper, landspecifika kunskaper m.m. Det förekommer också indirekt och direkt diskriminering. Många forskare antyder att diskriminering av utlandsfödda och personer med utländsk bakgrund är en viktig faktor för att förklara hindren för människor med invandrarbakgrund att komma ut i arbetslivet. Kristdemokraterna anser därför att det är mer rimligt

¹⁹ Migration och integration – om framtidens arbetsmarknad – bilaga 4 till LU 2003/04 SOU 2004:73.

med en diskrimineringsminister än dagens traditionella integrationsminister. Därmed markeras diskrimineringens betydelse och att alla statsråd måste integrera mångfaldsfrågorna i sina politikområden.

15.3 Avveckla Integrationsverket

Kristdemokraterna motsatte sig regeringens förslag att inrätta en ny integrationsmyndighet. Utredningen som låg till grund för förslaget underströk vikten av ”en bred politisk förankring av den nya verksamheten och med ett engagerat stöd från regering och riksdag”. Trots motstånd från fem av riksdagens partier genomdrev Socialdemokraterna beslutet att inrätta Integrationsverket från den 1 juni 1998. Vi föreslår nu att Integrationsverket helt avvecklas från den 1 juli 2006.

Kristdemokraterna anser att integrationspolitiken bör bedrivas på precis samma sätt som jämställdhetspolitiken, dvs. det är ”mainstreaming” som skall gälla. Det samordnande ansvaret bör ligga på Regeringskansliet med de olika departementen. Vi kritiserade den tidigare ordningen som innebar att det övergripande ansvaret för integrationsfrågorna låg på Kulturdepartementet. Det är därför positivt att regeringen nu har flyttat dessa frågor till Näringsdepartementet.

En expert vid Integrationsverket skrev för flera år sedan en artikel²⁰ i vilken han beskriver verket som en ”förlegad central organisation utan några förutsättningar för att effektivt främja integrationsprocessen”. Orsaken till detta är, enligt honom, att riksdagen fastslagit att näringsutveckling, företagssamhet och tillväxt är de viktigaste instrumenten för att främja integrationen. När näringspolitiken regionaliserades och länsstyrelserna således blev de regionala motorerna för att främja tillväxten övertog de därmed på ett naturligt sätt integrationsarbetet.

Kristdemokraterna menar att alla verk och myndigheter skall ta fullt ansvar för integration inom sina respektive områden. Länsstyrelserna och kommunerna skall ta det regionala och lokala ansvaret – redan nu har vissa länsstyrelser integrationsexperten. Riksdagens revisorer²¹ har kritiserat den otydliga ansvarsfördelningen för att motverka etnisk diskriminering mellan Integrationsverket och DO. Man menar att risken med att två myndigheter arbetar inom samma begränsade ansvarsområde leder till att insatserna blir mindre effektiva. Kristdemokraterna vill att hela ansvaret för att motverka etnisk diskriminering övertas av DO, och för detta ändamål anslås ytterligare medel.

Utöver Kristdemokraternas principiella ståndpunkt när det gäller integrationsarbetet har även Riksdagens revisorer i en rapport²² riktat hård kritik mot

²⁰ Dagens Nyheter ”Integrationsverket måste läggas ned”. 1998-10-19. Hedi Bel Habibi. Fil. dr. Integrationsverket.

²¹ Riksdagens revisorer. Rapport 2002/03:16 ”Främja och förklara – kan Integrationsverket förändras?”

²² Riksdagens revisorer. Rapport 2002/03:16 ”Främja och förklara – kan Integrationsverket förändras?”

Fel! Okänt namn på

Integrationsverket. Revisorerna menar att verkets utredningar är undermåliga och att de slutsatser som dras är dåligt underbyggda. De medel som Integrationsverket förfogar över för projektverksamhet har heller inte utvärderats enligt revisorerna. Liknande kritik återfinns i Riksrevisionens styrelses senaste framställning²³ till riksdagen.

Det är rimligt att ge Integrationsverket sex månader för att kunna avvecklas och vi låter således ca 30 miljoner kronor kvarstå i budgeten för år 2006. I samband med avvecklingen av Integrationsverket vill vi i stället att Migrationsverket ansvarar för informationsfrågor till invandrare och flyktingar. Förändringar av anslaget återfinns inom utgiftsområde 8.

Stockholm den 5 oktober 2005

Sven Brus (kd)

Inger Davidson (kd)

Ulrik Lindgren (kd)

Kenneth Lantz (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Olle Sandahl (kd)

Chatrine Pålsson (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Torsten Lindström (kd)

Dan Kihlström (kd)

²³ 2005/06:RRS2 Riksrevisionens styrelses framställning om styrningen av integrationspolitiken.